

"Vi skrev boken för att vi vill hjälpa andra"

Mattias Waesterberg gjorde en återresa till Jamaica med sin familj när han var tonåring. Tillsammans med sin mamma Christina Lundquist, har han skrivit boken Shamrock, som handlar om en återresa, en kris och återhämtandet.

Mattias adopterades från Jamaica när han var tre månader gammal. Några år efteråt adopterades hans lillebror Martin från samma land.

– Jag har haft en exemplarisk uppväxt, säger Mattias. Bra föräldrar, lantställe, spelat fotboll, tennis, dansat. Jag har haft allt jag kunnat önska mig.

Familjen gjorde återresan till Jamaica när Mattias var femton år gammal. Det var lillebrors resa, det var han som ville göra den. Han var två år när han adopterades och hade minnesglimtar från den första tiden i livet. Han längtade till resan.

Mattias var däremot inte särskilt intresserad av att forska i sitt ursprung. Han hängde bara med.

– Jag var inte alls förberedd på vilka känslor resan skulle väcka, säger han.

Det började på barnhemmet när Mattias fick se sängen där han legat som liten. En kvinna från personalen närapå flög på honom och började kramas och prata om att hon tagit hand om Mattias när han var liten. När han såg på sin mor, såg han igenkännandet i hennes ansikte, att hon var tagen av situationen.

Efter besöket på barnhemmet satt Mattias under ett träd i närheten och stirrade framför sig med tom blick. Något hade satts igång inom honom, en undermedveten process som måste ha sin gång.

När Mattias kom hem var han förändrad. Han som förut varit så glad och pigg var mest arg och sur. På hösten började han i nian och betygen dök. Han började hänga ute på stan och blev utsatt för en del otureliga situationer. Vid ett besök i Gävle blev han haffad av en polisbil.

– De letade efter en annan svart kille.

Det var då Mattias för första gången

började lägga märke till att han ibland blev annorlunda bemött på grund av sin hudfärg. Han blev oftare än andra stoppad av polisen och beordrad att visa legitimation.

Både Mattias och Christina minns den där tiden med en rysning. Båda kände sig hjälplösa, de förstod inte vad som hände eller vad de skulle göra åt det.

– Självt ansåg jag att jag mådde bra, säger Mattias och ler lite. Har aldrig mått bättre svarade jag om någon frågade. Livet är kul, spännande, tyckte jag. Men jag visade upp ett stoneface, inte ett leende.

Mattias började sticka hemifrån, vara ute mycket med olika kompisgäng. Han var ofta sjuk under den här tiden och hade en del lunginflammationer.

Vändpunkten kom när hans föräldrar fick se ett erbjudande om att få segla med skeppet Shamrock, ett tillfälle för ungdomar som av någon anledning behövde vara hemifrån ett tag och få dela nya upplevelser med andra.

– Jag hade vaktpass som utkik, satt och såg på solnedgången och hade gott om tid att reflektera. Skrev en liten dikt, ville be om

förlåtelse till mina föräldrar, att jag ställt till det så mycket, berättar Mattias.

– När jag började gymnasiet kom jag i rätt sammanhang igen. Jag hängde inte på fel ställe längre. Istället ville jag ha en nystart.

Efter studenten åkte han till Linköping och började på en folkhögskola, Global linje. I samband med skolarbetet reste han till Afrika, till Kenya, där han fick tillfälle att delta i ungdomsarbete och besöka kvinnogrupper.

– Det var nyttigt att få ha två månader för mig själv utan min mamma och pappa, säger Mattias. Det var som en rening, att hitta mig själv. Jag lärde mig också att uppskatta ännu mer det jag har. Jag såg mycket där i Afrika som ingen bör behöva uppleva.

– Jag har haft en sådan tur, säger han. Jag bodde på barnhem i tre månader, sedan fick jag en familj i Sverige, i Täby.

Mattias tycker ändå att det är bra att de gjorde resan till Jamaica. Han menar att det kan bli värre om krisen kommer senare när man är vuxen när föräldrarna inte finns i närheten på samma sätt. Samtidigt kan det vara så att man är mognare att hantera situationen när man är vuxen.

– Jag är nöjd att jag fick det där sammanbrottet. Nu är det överstökad, säger han och ler.

Det hjälpte också att Mattias hade en annan vuxen som han kunde gå och prata med, en vän till hans föräldrar. Någon som bara lyssnade och kunde möta honom och kunde ta in det han sade, utan förutfattade meningar.

Tror du att det beror på vilken tid du reste tillbaka, att tonåren är jobbigare?

– Det är nog olika från individ till individ, svarar Mattias. Tonårstiden är jobbigare, det händer mycket i kroppen.

Mattias blir fortfarande vaksam när han ser polisen.

– Det sätter sina spår. Jag får fortfarande obehagskänslor när jag ser polisen även om det har blivit bättre nu.

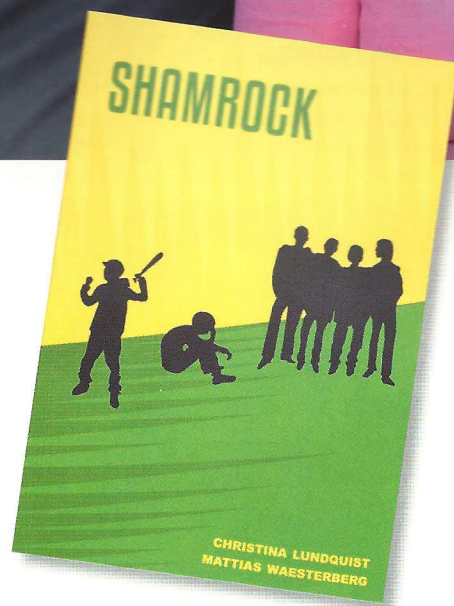
– Det är fruktansvärt, inflikar hans mamma, om polisen tar honom på offentlig plats. Han jobbar ju som barnskötare, om någon förälder ser detta, vad tänker de då?

Mattias och hans pappa var hos polisen i Täby och förklarade sin ståndpunkt. De var förstående. Och då blev det mycket bättre.

Mattias vill tänka framåt, inte beklaga sig för mycket.

– Det blir lätt att man skyller ifrån sig på sin hudfärg.

Nu känner Mattias att han är på samma

nivå som tidigare. Därför vill han berätta om sin återresa, att man kan få en kris men att man också kan komma tillbaka.

– Det var så vi tänkte med boken, säger Mattias. Att kunna hjälpa andra. Att man ska förstå att det kan bli bra igen.

Christina berättar om hur idén till boken föddes. Hon hade parkerat bilen i Täby centrum och precis när hon stängde bildörren slog det henne: så ska vi göra. Så ska vi skriva boken, Mattias och jag. Vi ska skriva varsitt kapitel.

Boken tog tre år att skriva. De upptäckte att det var ett bra grepp att skriva varsitt kapitel. På det sättet fick de hjälp av varandra, De gick

också en skrivarkurs där de lärde sig mer om gestaltning och disposition.

– Det var jätteroligt att skriva tillsammans, säger Christina och Mattias. Det var nödvändigt att ha skrivandet som en planerad aktivitet för att det skulle bli av, och bli klart.

– Att skriva boken var i sig en rening, säger Mattias. Det lättade som en sten från mitt bröst. Jag blev tvungen att öppna mig om saker som jag inte berättat om.

– Det var en gåva att få lära känna dig på det här sättet, säger Christina. Vi har lärt känna varandra och har större förståelse för varandra nu.

Mattias och Christina reser runt och föreläser, bland annat ska de till Adoptionsdagar i Stockholm, i september. ●

Caroline Bexius

Fakta familjen Waesterberg/

Lundquist: Erik, Christina, Mattias, 25, Martin, 22.

Bor: i Täby

Gjorde återresa till Jamaica när sönerna var 15 respektive 12 år. Mattias och Christina har tillsammans skrivit boken Shamrock.